

[Inici](#)

Butlletí EdL

Informa't de les nostres últimes notícies!

Correu electrònic *

La vostra adreça de correu electrònic

[Subscriu-t'hi](#)

Notícies

Modificacions de les bases.
Publicades 12/6/2020

[Subvencions per a despeses estructurals d'entitats afectades pel cessament de l'activitat cultural a causa de l'estat d'alarma amb motiu de la COVID 19](#)

Termini de sol·licitud: del 25 de maig al 30 d'octubre del 2020.

[Subvenció per a les despeses de funcionament d'empreses i entitats culturals durant la situació de crisi sanitària ocasionada per la COVID-19](#)

El termini per sol·licitar la subvenció és el 3 al 29 de juny del 2020, ambdós inclosos

Arxiu mensual

[juny 2020](#) (7)
[maig 2020](#) (13)
[abril 2020](#) (11)
[març 2020](#) (13)
[febrer 2020](#) (12)

«Sis segles de publicacions de l'Abadia de Montserrat»

nuvibo - dv., 22/03/2019 - 10:39

Altés i Aguiló, Francesc Xavier; Massot i Muntaner, Josep; Faulí, Josep. *Sis segles de Publicacions de l'Abadia de Montserrat*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2018. 243 p. ISBN 978-84-9883-961-6. 150 €.

El mes d'octubre de 2018 apareixia, com a número 503 de la Biblioteca Serra d'Or, un llibre de Mireia Sopena (*El risc de la modernitat: la revista Críticó [1959-1969]*) que repassa les diferents etapes d'una revista que en bona mesura ha passat desapercebuda, però la importància de la qual, quant a la pugna entre la censura franquista i la cultura catalana i a la circulació clandestina de publicacions, és particularment rellevant en els anys seixanta i setanta.

Creada als anys vint pel caputxí Miquel d'Esplugues (Pere Campreciós i Bosch, 1870-1934) com la primera revista filosòfica en català, fou sobretot la seva recuperació el 1959 per part de Basili de Rubí (Francesc Malet i Vallhonrat, 1899-1986), vinculant-la després amb l'entorn intel·lectual i editorial de les Publicacions de l'Abadia de Montserrat, qui li va donar la fisonomia amb la qual se la coneix i qui la va convertir en poc menys que una revista temàtica camuflada d'editora de llibres col·lectius. Potser sigui discutible que una editorial publiqui un llibre tan estretament relacionat amb la seva pròpia història, però és gairebé impossible aprofundir en el que podríem anomenar la resistència editorial contra la censura franquista sense anar a petar tard o d'hora amb els cercles propers a Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

Tot i així, a la fi de la guerra civil espanyola, aquesta editorial comptava ja amb una trajectòria vastíssima, i encara avui és, molt probablement, amb les premses de les universitats de Cambridge, Oxford i Salamanca, l'entitat editora més antiga encara avui en actiu. En conseqüència, no és fàcil, ni pot ser-ho, accomplir l'objectiu de condensar en un llibre de dues-cents cinquanta pàgines *Sis segles de Publicacions de l'Abadia de Montserrat*, com figura en el títol de l'obra que aquí ens proposem ressenyar, per bé que l'activitat d'aquesta iniciativa editorial va tenir alts i baixos i fins i tot períodes de molt escassa activitat.

L'origen d'aquest llibre contribueix a explicar la seva estructura. Entre els mesos d'abril i setembre de 1999 el Museu d'Història de Catalunya va mantenir oberta una exposició titulada «Cinc-cents anys de publicacions, 1499-1999», de la qual el 2005 –coincidint amb l'Any de la lectura i el llibre– se'n va publicar el catàleg, en el qual diversos autors resumien les diverses etapes de l'editorial: Francesc Xavier Altés i Aguiló (que s'ocupava de l'etapa compresa entre els segles xv al xix), Josep Massot i Muntaner (sobre l'obra editorial d'Antoni M. Marcet) i Josep

ISSN 2696-4201

Cerca en aquest blog

Traductor automàtic

Select Language

Matèries

[llibreries especialitzades](#)(25)
[llibreries](#)(87) [inauguració](#)(30)
[Gremi de Llibreters de Catalunya](#)(20) [Escola de Llibreria](#)(60) [Barcelona](#)(27)
[més etiquetes](#)

Faulí (entre 1939-2005). Com indica Massot i Muntaner en la «Nota editorial» a aquest volum, sobre la base d'aquell llibre s'ha elaborat aquest nou, al qual, a més d'actualitzar-lo, s'hi ha afegit una molt notable quantitat d'il·lustracions esplèndidament reproduïdes i unes notes de Faulí referents al mateix tema, que a la seva mort (el 2006) van quedar inèdites.

Amb un disseny molt modern i cuidat i amb una maqueta amb gust i que dona molta rellevància a les imatges i als blancs, obra de Blanca Hernández, el llibre s'obre amb la mencionada nota editorial per prosseguir a continuació amb «La impremta i el llibre a Montserrat (segles xv-xix)», obra d'Altés i Aguiló, «L'abat Marcet i la creació d'una editorial moderna», de Massot i Muntaner i «Del no-res a la plenitud en 65 anys (1939-2004)», de Faulí, als quals s'afegeix una breu cloenda de Massot i Muntaner que amplia la història fins a l'actualitat amb el suport d'abundosa il·lustració. Això, afegit al seu format, enquadernació i detalls com el disseny de la portada, converteixen el volum en una obra que tant és un magnífic i intens repàs històric com un bell exemple del que se sol anomenar un *coffee table book*.

Pel que fa pròpiament al contingut, el primer dels tres capítols ens parla i documenta amb precisió les butlles i estampes impreses els últims anys del segle xv, així com els primers llibres, per iniciativa de l'abat García Jiménez de Cisneros, encara al mateix segle, en col·laboració d'alguns impressors i professionals dels quals se'n donen també dades molt valuoses i que conviden a aprofundir en les seves trajectòries professionals, i fa un repàs compendiós de les principals obres publicades fins a mitjans del segle xix, en què es produeix una certa aturada que sembla desembocar en un debilitament de l'activitat editorial.

La figura d'Antoni M. Marcet, que Massot i Muntaner converteixen en fil conductor de la segona part, és central en el sentit de ser qui dota les Publicacions de l'Abadia d'una estructura editorial moderna, amb les seves col·leccions i revistes més ben delimitades i definides, per bé que amb un predomini dels temes d'alguna manera o altra vinculats amb la religió. Tancada aquesta segona etapa com a conseqüència del resultat de la guerra civil espanyola, i per bé que des d'un bon principi es recuperen les edicions procurant evitar les embranzides de la censura, l'any 1946 va suposar un nou punt d'inflexió, coincidint amb el que se sol conèixer com la «represa» de la vida intel·lectual i cultural en llengua catalana. Aquests anys de revistes tan influents com *Germinabit*, *Tretzevents* o *Serra d'Or* potser siguin els més ben coneguts pels lectors actuals, però també en aquest cas el llibre aporta detalls i documents que contribueixen a completar-ne la imatge i a evaluar-ne la importància amb major precisió i justícia.

Probablement haurà quedat prou acreditat que no estem, doncs, davant d'un dels tan habituals llibres elaborats per les mateixes editorials per, amb motiu d'alguna efemèride, fer-se el que col·loquialment anomenem autobombo, oferint un resum de la seva trajectòria professional amb totes les seves llums i amagant-ne les ombres, sinó un estudi seriós, molt ben documentat i il·lustrat, que permet conèixer no només l'evolució de la seva tasca al llarg dels segles sinó que ofereix també unes pinzellades sobre el context polític, social i professional en què s'ha desenvolupat, i que pot resultar també de gran utilitat per a qualsevol persona interessada en la història editorial catalana. De fet, bona part d'aquest context, pel que fa sobretot a la postguerra, els estudiosos que s'hi han interessat l'han conegut a través de llibres apareguts amb el segell de l'Abadia, com poden ser per exemple els ja clàssics en la matèria *L'edició catalana i la censura franquista (1939-1951)*, de Maria Josepa Gallofré i Virgili i els dos volums de *La cultura catalana: entre la clandestinitat i la represa pública (1939-1951)*, de Joan Samsó, o el més recent *Els límits del silenci: la censura del teatre català durant el franquisme*, de Sharon G. Feldman i Francesc Foguet. O dit en altres paraules, per comprendre quin lloc ocupa Publicacions de l'Abadia de Montserrat no n'hi ha prou amb la lectura d'aquest bell llibre, que és condició necessària però no suficient, sinó que també cal llegir algunes de les moltes joies que ha publicat.

Josep Mengual

Tècnic editorial, autor de [Negritas y cursivas](#)

tipus document

[llibres](#)

[Butlletí](#)

Afegeix un nou comentari

El vostre nom

Comment *

[Sobre els formats de text](#) ⓘ

Les adreces web i de correu electrònic es transformen en enllaços automàticament.

Etiquetes HTML permeses: `<a href hreflang>` `` `` `<cite>` `<blockquote cite>` `<code>` `<ul type>` `<ol start type>` `` `<dl>` `<dt>` `<dd>`

Les línies i paràgrafs es trenquen automàticament.

Assumpte

Desa

Preview

Blog de l'Escola de Llibreria 2013-

[Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals – Universitat de Barcelona](#)

[Gremi de Llibreters de Catalunya](#)

El Blog de l'Escola de Llibreria no subscriu necessàriament les opinions expressades pels autors dels articles.

Els continguts del blog de l'Escola de Llibreria de la Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals de Barcelona estan subjectes a una llicència **BY-NC-**

ND de CC.

RSS

[Contacte](#)

Segueix-nos també a:

